

AGRESSIONS 2018: ANEM A PITJOR I SENSE FRENS

Si hi ha una sensació definida i clara en tots els treballadors que formem part del sistema penitenciari català és que **la situació de la seguretat dels centres s'està deteriorant de manera accelerada i sense fre**. Les dades dels incidents de 2018 facilitats per l'Administració en el si del grup de treball destinat a informar de la situació, confirmen fil per randa aquesta percepció i fins i tot va més enllà en quant a la profunditat de l'abisme en el qual tot el sistema s'està precipitant en matèria de seguretat.

Any rere any, el nombre d'incidents per actuació violenta d'interns augmenta. I no només es queda en això: La gravetat dels mateixos lluny de disminuir es dispara amb el temps.

D'acord a les xifres facilitades per l'Administració des d'inicis de 2016 i elaborades per **CCOO** s'observen els següents punts:

- **El nombre d'incidents totals no deixen d'augmentar.** Si en 2016 van ser 313, en 2017 van pujar a 411 (92 incidents més) i en 2018 han passat a ser 503 (un altre increment de 92 incidents en termes absoluts). L'increment d'agressions no només no disminueix sinó que es manté en el temps sense cap atenuació.
- **La quantitat d'incidents greus (agressions directes, temptatives greus i lesions amb baixa laboral) no només es mantenen sinó que es disparen de manera absolutament descontrolada.** Si en 2016 van ser 46 incidents greus i en 2017 van ser 57, en 2018 s'han disparat a 95, doblant àmpliament les xifres de 2016 i superant en més d'un 60% les de 2017.
- **Les agressions directes d'interns amb voluntat de danyar als treballadors augmenta també sense cap fre.** Si en 2016 van ser 103, en 2017 es van incrementar en 41, arribant fins a 144. En 2018 s'han incrementat en altres 41, fins a arribar a 185 agressions directes. Dit d'una altra manera, **durant l'any 2018 s'ha produït als centres penitenciaris catalans un incident d'agressió consumada contra un o més funcionaris cada dos dies.**
- Si a les agressions consumades sumem les temptatives d'agressió, el nombre d'incidents en els mòduls no psiquiàtrics durant 2018 s'eleva a 406. Per contra en 2017 van ser 333, la qual cosa suposa **un increment en números absoluts de 73 incidents (un 22% en termes relatius).**

- **Dos centres, el C.P. Quatre Camins i el C.P. Brians 1 continuen sent els forats negres del sistema**, concentrant gairebé un 48% de totes les agressions i intents d'agressió. En 2017 van concentrar més del 60% d'aquests incidents però la disminució del percentatge al 2018 només indica **que les agressions lluny de ser pròpies de centres concrets, han fet metàstasis per tot el sistema.**

La població en els centres penitenciaris catalans a 31 de desembre de 2016 era de 8566 interns, va descendir a 8367 a 31 de desembre de 2017 i s'ha mantingut igual en 2018, amb una xifra idèntica de 8367 interns a 31 de desembre de 2018. De les xifres anteriors es desprèn que **no hi ha hagut un increment de la població reclusa sinó amb una lleugera disminució del voltant d'un 2% al llarg de 2017 i una completa estabilització durant 2018.**

	Població penitenciària a 31 de desembre	Incidents Totals	Agressions Tèmpatives
2016	8566	313	263
2017	8367	411	335
2018	8367	503	424

L'augment salvatge dels incidents, sense cap correlació amb la població interna existent en el sistema indica que **la situació no és conjuntural sinó endèmica i amb tendència clara a un empitjorament independentment que la població interna augmenti o disminueixi en el futur. No és el número o la tipologia d'intern la causa del problema sinó les polítiques que s'apliquen per part de la secretaria, o més bé, la completa absència d'aquestes.**

Un altre problema és l'envelliment de la plantilla a causa d'una política suïcida en matèria de personal, sense oposicions des de fa 10 anys, amb un decret de segona activitat inoperant i sobrepassat i sense jubilació anticipada que pugui resoldre la situació.

De 4.644 treballadors penitenciaris a Catalunya, 1300 tenen 55 anys o més i altres 1091 tenen entre 50 i 54 anys, és a dir, **més de la meitat de la plantilla han d'enfrontar-se amb edats de 50 anys o més a interns d'una edat mitjana molt inferior** (el 60% són menors de 40 anys), **l'agressivitat dels quals no cessa d'augmentar.** Aquest envelliment incideix de manera greu en les conseqüències de les agressions que sofreixen els treballadors penitenciaris.

En els dos centres (C.P. Brians 1 i C.P. Quatre Camins) on es produeixen gairebé la meitat dels incidents d'agressió la plantilla major de 50 anys en interior puja **al 47% (C.P. Brians 1) i al 44% (C.P. Quatre Camins)**.

En el C.P: Joves, que **de manera irresponsable concentra un gran nombre d'interns majors de 21 anys i menors de 25 anys** (segons l'article 173.1 del reglament penitenciari, interns "joves" són els menors de 21 anys però de manera "extraordinària" els mòduls i centres de joves podran acollir interns que no hagin complert els 25 anys) **el 63% de la plantilla d'interior, la que concentra els incidents d'agressions, és major de 50 anys i gairebé un 60% d'aquests, són majors de 55 anys que han de fer front a la violència d'interns menors de 25 anys.**

No obstant això la pitjor conseqüència que **CCOO** extraiem de les xifres, és que **l'Administració no ha fet absolutament res, no ja per a impedir aquest augment, sinó simplement per a tenir-ho sota control i encara menys per a revertir-ho.** No s'ha pres durant 2018, ni en el que portem de 2019, **cap mena de decisió ni ha formulat el pla de xoc amb mesures específiques i urgents que l'actual situació d'enfonsament total en matèria de seguretat requereix amb una urgència extrema.**

CCOO no podem deixar d'establir **una relació estreta entre la política de la secretaria de mesures penals, amb l'establiment precipitat i voluntarista d'elements del programa de convivència i participació** aplicats costi el que costi i tingui les conseqüències que tingui, i **el nomenament de comandaments dels centres orientats a l'aplicació d'aquest programa i més preocupats per aconseguir resultats que agradin al que els ha nomenat** per lliure designació que de preocupar-se de manera genuïna per la seguretat dels seus treballadors.

No s'entén la falta absoluta de mesures per a pal·liar una situació que ja està completament descontrolada i que porta ja 3 anys en caiguda lliure, si no és **per ser la política consentida i volguda per la mateixa secretaria de mesures.**

Resulta absolutament revelador que el pla estratègic d'execució penal d'adults recentment publicat per la secretària de mesures penals, rehabilitació i atenció a la víctima **no inclogui en cap lloc de les seves 109 pàgines d'esquemes la més mínima referència al problema de les agressions. Senzillament sembla que el problema no existeix.**

L'esment a "*decretazos*" d'horaris, eliminacions de complements i unes altres perles

que representen greus atacs als drets dels treballadors penitenciaris no falten al llarg del pla estratègic de les meravelles, però **la qüestió de les agressions que diàriament sofrim els treballadors del sistema, segons sembla ni és una amenaça per al sistema (pàgina 7 del pla), ni es percep com a problema, ni s'esmenta a tot el llarg del contingut cap mena de política de prevenció d'incidents. Senzillament NO existeix.**

Fa un any **CCOO** ja varem indicar en el nostre informe sobre les agressions i incidents de l'any 2017 una sèrie de mesures a dur a terme. Entre altres coses:

- **Un augment urgent, ineludible i immediat de personal a través d'un increment del personal inclòs en la borsa d'interins.**
- **Una estabilització de plantilles a través de la realització ràpida dels concursos de trasllats i de comandaments** de tots els àmbits que permeti fixar els llocs ocupats i per tant donar estabilitat als treballadors penitenciaris i amb ells a tot el sistema.
- **La realització ràpida de les oposicions previstes i un augment de plans d'acord al pla d'estabilització i consolidació (PESCO)**, acord subscrit pels sindicats i l'administració central i autonòmica. D'aquesta manera s'afavoriria la necessària estabilització de plantilles i s'aconseguiria l'imprescindible augment de plantilla a mitjà i llarg termini.
- **El reconeixement dels treballadors penitenciaris com agents de l'autoritat.**
- **La realització de plans de xoc específics i urgents per als dues centres més afectats, CP Brians 1 i CP Quatre Camins**, que concentren dos terços dels funcionaris agredits en tota Catalunya.

A l'anterior caldria afegir:

- **Cobertura REAL de les RLT (Relació de Llocs de Treball) dels centres.** Les plantilles actuals reals estan molt per sota de les fixades per la mateixa administració com a necessàries i aquest és un més dels elements centrals en la inseguretat.
- **Oposicions urgents de tècnics especialistes**, que cobreixen els posats base d'interior, i de la resta de col·lectiu, sotmesos a proporcions d'interinatge absolutament irresponsables. **A Catalunya només en interior hi ha prop de 700 interins mentre en la resta de l'estat hi ha a penes uns 150.**
- **Revisió dels protocols d'actuació i del règim de sancions en cas d'incidents d'agressió i respecte als interns conflictius, que impliquin una**

dissuasió efectiva i no com ara, que agredir a un treballador penitenciari surt gratis per l'absoluta falta de conseqüències negatives reals sobre l'intern.

- **Rejuveniment urgent de les plantilles per mitjà de jubilacions anticipades, l'aplicació de segones activitats de manera més generosa i efectiva i la realització d'oposicions massives que substitueixin als treballadors de més edat que vagin a ser baixa en el sistema.**

Però res s'ha fet. Tot segueix no ja igual, sinó que fins i tot ha anat encara a pitjor.

CCOO apel·lem a la urgència de la situació i a la **necessitat imperiosa de prendre mesures efectives**. Amagar el cap sota l'ala, ignorar el problema i esperar que tot se solucioni amb una mescla d'eteris conceptes de bonisme desbocat sobre la base de plans estratègics utòpics esbiaixats, i amb menyspreu efectiu al treballador, al qual es veu com un peó del sistema al qual s'ha de reduir a la categoria de serf, no és ni serà mai la solució.

Una estratègia per molt ben formulada que estigui, que no és el cas del pla estratègic d'execució penal, **no serveix per a res i està condemnada en la seva aplicació pràctica al fracàs més complet**.

Tampoc es redueix tot a una qüestió de solucionar les deficiències clares de les plantilles, que també, sinó així mateix a **l'aplicació ineludible de polítiques d'actuació en matèria d'agressions impulsades de manera decidida des de la secretaria i aplicades pels equips directius dels centres penitenciaris que de manera preventiva dissuadeixin als interns de recórrer a una agressió i donin una resposta immediata i igualment dissuasiva en cas de produir-se**.

Barcelona a 29 de març de 2019

AGRESSIONS 2018							
	Agressions		Temptatives		Lesions		Total
	Greus	Lleus	Greus	Lleus	Greus	Lleus	
GENER	4	11 (8) ¹ + 10 (9) ^{1,3}	-	9 + 1PSQ ²	-	3	38 (34) ¹
FEBRER	2	6 (4) ¹ + 9 (8) ^{1,3} + 1 PSQ ²	2	12 + 1PSQ ²	-	1	34 (31) ¹
MARÇ	4	3 (1) ¹ + 11 ³	1	12 + 1PSQ ²	-	-	32 (30) ¹
ABRIL	2	5 + 6 (5) ^{1,3} + 1PSQ ²	1	15	-	5 (4) ¹	35 (33) ¹
MAIG	1	3 + 1 ³	-	12	3	3	23
JUNY	4	3 (1) ¹ + 8 (7) ^{1,3}	2	21 + 1PSQ ²	4	4 (2) ¹	47 (42) ¹
JULIOL	5 + 1PSQ ²	6 (4) ¹ + 8(7) ^{1,3} + 2(1)PSQ ^{1,2}	3	16 + 1PSQ ²	2	5 (2) ¹	49 (42) ¹
AGOST	1 + 1PSQ ²	6 + 12 (10) ^{1,3} + 2(1)PSQ ^{1,2}	3	10	5 (3) ¹	6 (2) ¹	46 (37) ¹
SETEMBRE	2	3 (2) ¹ + 8 (7) ^{1,3}	3	22 + 1PSQ ²	4	8 (2) ¹	51 (43) ¹
OCTUBRE	4	9 (5) ¹ + 16 (14) ^{1,3}	6	19 (17) ¹	2 (1) ¹	6 (3) ¹	62 (50) ¹
NOVEMBRE	3	3 (1) ¹ + 12 ³	3	13	8 (7) ¹	3(2) ¹	45 (41) ¹
DESEMBRE	3 + 2PSQ ²	12 (11) ^{1,3}	4	12 + 1PSQ ²	6 (4) ¹	1	41 (38) ¹
TOTAL 2018	35 + 4PSQ²	58 (40)¹ + 113(102)^{1,3} + 6(4)PSQ^{1,2}	28	173 (171)¹ + 7PSQ²	34 (28)¹	45 (25)¹	503 (444)¹
TOTAL 2017	20 + 1PSQ²	43 (33)¹ + 85³ + 5PSQ²	12	163 (159)¹ + 6PSQ²	26 (24)¹	50 (39)¹	411 (384)¹

Notes:	¹ Entre parèntesis casos únics descomptats les repeticions en categories diferents
	² Casos ocorreguts en mòduls psiquiàtrics
	³ Agressions sense assistència sanitària ni lesions

Agressió Greu: Acte voluntari i intencionat de l'intern d'agredir físicament a un funcionari i que requereix assistència hospitalària externa que comporta baixa laboral.

Agressió Lleu: Mateixa definició que greu però que no comporta baixa laboral com a conseqüència. Inclou les escopinades com a agressió des d'abril de 2016.

Temptativa: Agressió que no requereix atenció sanitària. Divideixis des de març de 2016 en greus i lleus en funció de la naturalesa de l'agressió.

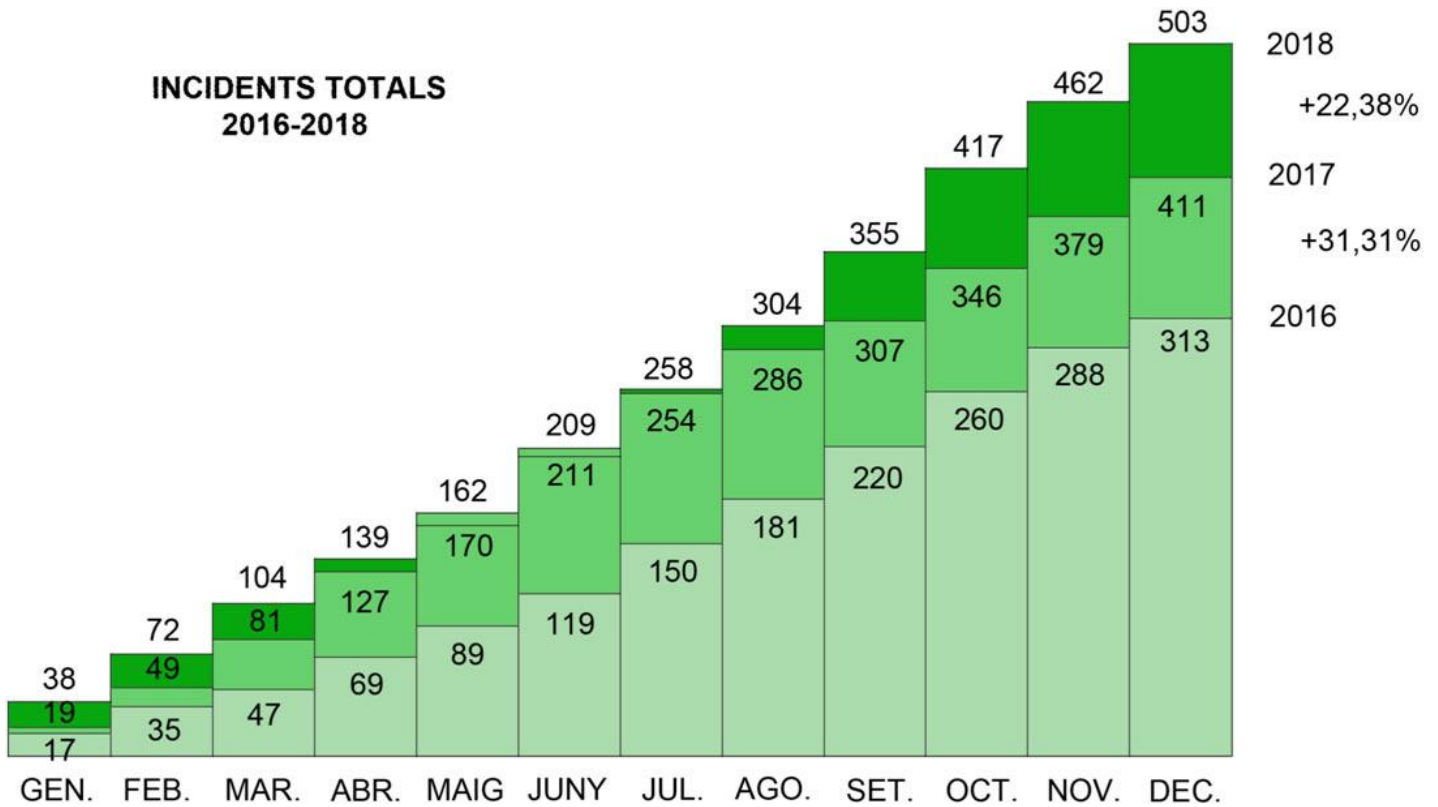
Lesions greus: Danys que requereixen assistència sanitària i comporten baixa laboral causats per actes dels interns que es consideren no voluntaris o no intencionats.

Lesions Lleus: Danys que poden comportar o no assistència sanitària i no comporten baixa laboral.

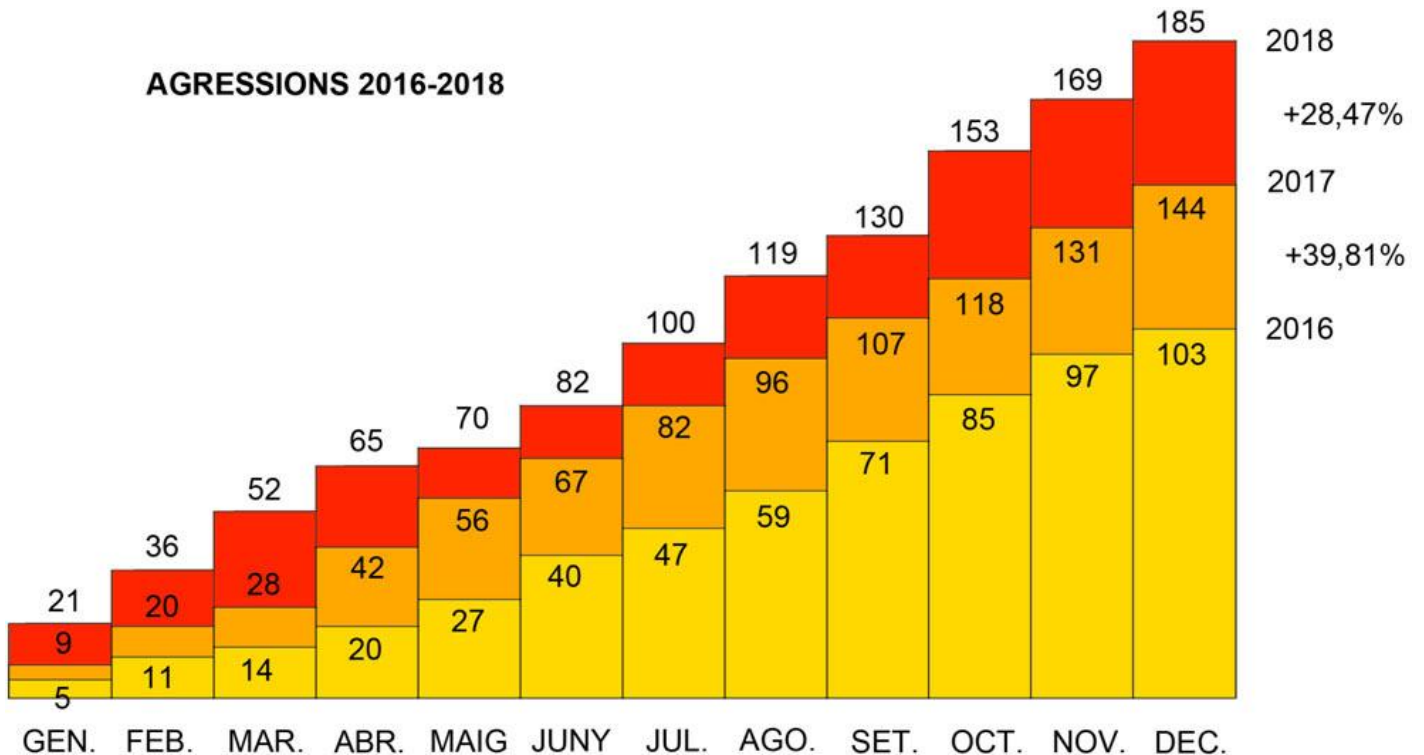
Incidents d'agressions i temptatives d'agressió per centres

Centres/Incidents	Agr. Greus	Agr. Lleus	Total Agr.	Temp. Greus	Temp. Lleus	Total Temp.	Total Combinat
C.P. Quatre Camins	12	35	47 (22,93%)	7	40	47 (23,38%)	94 (23,15%)
C.P. Brians 1	8	39	47 (22,93%)	5	47	52 (25,87%)	99 (24,39%)
C.P. Brians 2	4	30	34 (16,59%)	4	24	28 (13,93%)	62 (15,27%)
C.P. Joves	1	22	23 (11,22%)	4	26	30 (14,93%)	53 (13,05%)
C.P. Puig de les Basses	3	20	23 (11,22%)	1	8	9 (4,48%)	32 (7,88%)
Resta de centres	7	24	31 (15,12%)	7	28	35 (17,41%)	66 (16,26%)
TOTAL	35	170	205	28	173	201	406

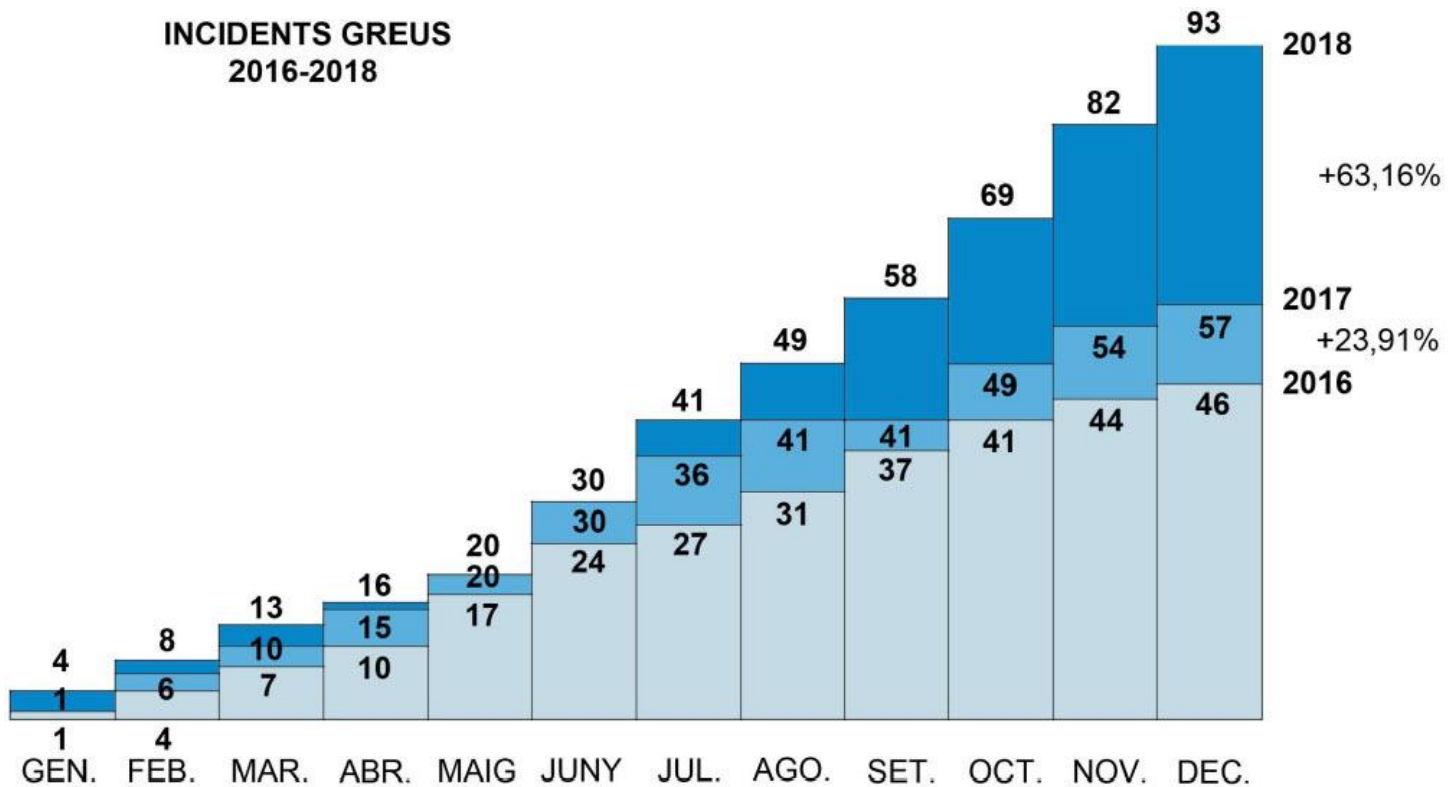
**INCIDENTS TOTALS
2016-2018**

AGRESSIONS 2016-2018

INCIDENTS GREUS
2016-2018

US CONTINUAREM INFORMANT!